

ÇOCUKLARIN NÖROLOJİK (BEYİN VE SİNİRLERLE İLGİLİ) HASTALIKLARINDA KULLANILAN İLAÇLAR VE YAN ETKİLERİ

34. BÖLÜM

Müge AYANOĞLU¹

Sevgili aileler, çocuğunuza nörolojik (beyin ve sinirlerle ilgili) bir hastalık tanısı konulduğunda ve ilaç tedavisi başlanmasına karar verildiğinde aklınızda birçok soru işareti belirebilir. İşte bu kitabın amacı sizin gibi çeşitli soruları olan, ilaç kullanımı hakkında bilgilenmek isteyen hastaları ve anne-babaları aydınlatabilmektir. Elbette ki tüm sorularınızın karşılığını burada bulamayabilirsiniz, bu soruları siz ya da çocuğunuz ile ilgili özel bilgileri doktorunuza danışmanız önerilir. Bu bölümde birçok sayıda ilaç ile ilgili bilgiler verilecektir. Siz kullanmakta olduğunuz ilaçla ilgili bilgiler içeren kısımdan yararlanabilirsiniz.

EPİLEPSİ HASTALIĞINDA KULLANILAN İLAÇLAR VE YAN ETKİLERİ

İlaç yan etkisi, bir ilacın kullanım amacı dışında kalan, istenmeyen etkisidir. Tüm ilaçların az ya da çok yan etkisi görülebileceği için, ilaç kullanılırken ilaçtan elde edilecek fayda ve olası yan etkiler göz önünde bulundurularak ilaç kararı verilmesi önemlidir.

Yan etkilerin büyük kısmı kullanılan doz ile ilişkiliyken, bazı yan etkiler dozdan bağımsız olarak oraya çıkar. Dozdan bağımsız olan yan etkiler, çoğunlukla alerjik yan etkilerdir. Bu nedenle, epilepsi ilaçları düşük dozlarda başlanıp tedrici olarak arttırılır ve hata ilaç yan etkileri açısından izleme alınır. En sık gözlenen yan etkiler uyku hali, baş dönmesi, dengesizliktir. Bu yan etkiler, genellikle ilacın vücuda alışmasıyla birkaç haftada kendiliğinden geçer. Bu yan etkilerin geçmemesi durumunda hekiminizle görüşmeniz ve fayda/yan etki yönünden ilaçlarınızı tekrar değerlendirilmesi gerekebilir. Yan etkilerin geçmemesi halinde bazı durumlarda ilaç değişikliği yapılırken, bazı durumlarda ise nöbetlerin kontrol al-

¹ Dr Öğretim Üyesi, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi Tıp Fakültesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı, Çocuk Nöroloji Bilim Dalı ORCID iD: 0000-0002-0556-1435

lik hissi en sık görülen yan etkileridir. Grip benzeri belirtiler görülebileceği için uygulama öncesi parasetamol alınabilir.

Kas ağrıları, üst solunum yolları enfeksiyonu, ateş yüksekliği, göğüs ağrısı, dengesiz yürüme, uyuklama, eklem ağrıları, göz kuruluğu, idrar kaçırma, sık idrara çıkma, enjeksiyon yerinde ağrı, şişlik, kızarıklık görülebilecek diğer yan etkilerdendir. Bu yan etkileri yaşam kalitenizi olumsuz etkileyecek şekilde yaşamınız halinde hekiminize başvurmanız ve onu bu konuda bilgilendirmeniz uygun olacaktır.

Kandaki savunma hücrelerinin düşmesi, kansızlık, cilt ve gözlerde sarılık, tiroid fonksiyon testlerinin anormalliği gibi yan etkiler olabileceği için hastaların belirli aralıklarla tam kan sayımı, karaciğer enzimleri (AST, ALT), bilirubin düzeyleri ve tiroid fonksiyon testleri açısından takibi önemlidir.

KAYNAKLAR:

1. Leung, D. (2010) Pediatric Allergy
2. Mahmoudi M. (2008) Allergy and Asthma Practical Diagnosis and Management
3. Saltık, S. Çocukluk Epilepsilerinde Tıbbi Tedavi, derleme, Epilepsi 2014;20(Ek 1):50-55
4. Erdoğan FF. Yeni Antiepileptik ilaçlar, derleme, Epilepsi 2014;20(Ek 1):56-58
5. Greenwood R. Adverse Effects of Antiepileptic Drugs, Epilepsia 2000;41(suppl,2):42-52
6. Swaiman K, Ashwal S, Ferriero D, Schor N, Finkel R, Gropman A, Pearl P, Shevell M. (2017) Swaiman's Pediatric Neurology.
7. Kashihara K, Imai K, Shiro Y, Shohmori T. Reversible pitch perception deficit due to carbamazepine. *Intern Med.* 1998;37(9):774-775. doi:10.2169/internalmedicine.37.774
8. Abaci A, Saygi M, Yis U, et al. Metabolic alterations during valproic acid treatment: a prospective study. *Pediatr Neurol* 2009; 41:435.
9. Pryse-Phillips WE, Dodick DW, Edmeads JG, et al. Guidelines for the Diagnosis and Management of Migraine in Clinical Practice. Canadian Headache Society [published correction appears in CMAJ. 1997;157(10):1354]. *CMAJ.* 1997;156(9):1273-1287. [PubMed 9145054]
10. Comi G, De Stefano N, Freedman MS, et al. Comparison of two dosing frequencies of subcutaneous interferon beta-1a in patients with a first clinical demyelinating event suggestive of multiple sclerosis (REFLEX): a phase 3 randomised controlled trial [published correction appears in Lancet Neurol. 2012;11(2):125]. *Lancet Neurol.* 2012;11(1):33-41. doi: 10.1016/S1474-4422(11)70262-9. [PubMed 22146409]
11. Carranza-del Rio J, Clegg NJ, Moore A, Delgado MR. Use of trihexyphenidyl in children with cerebral palsy. *Pediatr Neurol.* 2011;44(3):202-206. [PubMed 21310336]